

ÜMMET OLMANIN GEREĞİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû biihsânin ecmaîne't-tayyibine't-tâhirîn.

Alemlerin Rabbi Mevlâmıza hamd ü senâlar olsun. Üzerimizde sonsuz nimetleri var, şükrünü edâdan aciziz. Onun habib-i edîb-i Muhammed-i Mustafasına sonsuz salat-u selâm, tahiyat ve ihtiramlarımızı arz ederiz. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi Efendimiz'in şefaatine nail eylesin... Firdavs-i A'lâ'da ona komşu olmayı, nasib eylesin...

a. Kardeşlerime Bir Kavuşsaydım

Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet edilmiş olan bir hadis-i şerifi naklederek, konuşmama başlamak istiyorum. Teberrüken, hadis-i şerifin metnini de okumak suretiyle izah edeceğim. Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri buyurdular ki:¹

يَا لَيْتَنِي أَرَى إِخْوَانِي وَرَدُّوا عَلَيْهِ الْحَوْضَ
فَأَسْتَقْبِلُهُمْ بِالْأَنْيَةِ فِيهَا الشَّرَابُ فَأُسْقِيهِمْ مِنْ

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.255; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.183, no:34581; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.231, no:19282.

حَوْضِي قَبْلَ أَنْ يَدْخُلُوا الْجَنَّةَ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ
أَلَسْنَا إِخْوَانَكَ قَالَ أَنْتُمْ أَصْحَابِي وَإِخْوَانِي مَنْ
أَمَنَ بِي وَلَمْ يَرِنِي إِيَّيْ سَأَلْتُ رَبِّي أَنْ يُقِرَّ عَيْنِي
بِكُمْ وَبِمَنْ أَمَنَ بِي وَلَمْ يَرِنِي

(ابو نعيم عن ابن عمر)

(*Yâ leytenî erâ ihvânî, veredù aleyye'l-havd, feestakbilihüm bi'l- âniyeti fihe's-şerâbi, feuskîhim min havdî kable en yedhulü'l-cenneh! Kîle: Yâ rasûla'llah, elesnâ ihvânek? Kàle: Entüm ashabî, ve ihvanî men amene bâ velem yeranî. Innî seeltü rabbî en yûkırra ayneyye biküm, ve bi-men amene bâ ve lem yeranî.*)

Bu hadis-i şerif, hepimiz için bir müjdedir. Onun için, bu müjdeli hadis-i şerifi okumakla başladım. Peygamber SAS buyurmuş ki:

(*Yâ leytenî erâ ihvânî*) “Ne olaydı ki, kardeşlerimi, ihvanımı görseydim!” *Ihvân*, Arapça’da kardeşler demek. *Ah*, kardeş demek... *Ahî*, kardeşim demek. *Ihvânî*, kardeşlerim demek. Ne olaydı ihvanımı, kardeşlerimi görseydim. Nasıl bir vaziyette? (*Veredù aleyye'l-havd*) Benim Havz-ı Kevserime, ben orada dururken, çıkıp geldikleri zaman; (*feestakbilihüm*) onlar bana doğru gelirken, ben onları karşılıyorum, istikbal ediyorum; (*bi'l- âniyeti fihe's-şerâbi*) içinde kevser şarabı olan kaplarla, kâselerle onları karşılıyorum.

(*Feuskîhim min havdî*) “O Havz-ı Kevserimden

onlara bu kâselerle ikram ediyorum, (*kable en yedhulü'l-cenneh*) onlar cennete girmeden evvel...” Yani, “Ben Havz-ı Kevserimin başında beklerken, o benim ihvanım karşıdan gelirken; ben de elimde, içinde kevser şarabı dolu olan kâselerle onları karşıladığım, o kardeşlerimi, ah ne olaydı bir görseydim. O gün geleydi de, o halde onları bir görseydim!” diye bir temenni izhar eyledi. Peygamber SAS Efendimiz, ashabıyla konuşurken...

(*Kîle*) Bunun üzerine ashab-ı kiram merak ettiler, dediler ki:

(*Yâ rasûla'llâh, elesnâ ihvânek*) “Ey Allah’ın Rasûlü, biz senin ihvânın, kardeşlerin değil miyiz?”

(*Kâle*) Buyurdu ki:

(*Entüm ashâbî*) Siz benim ashabımsınız. (*Ve ihvânî men amene bâ velem yeranî*) Benim ihvanım, benim hayatımdan sonra dünyaya gelip de, beni görmediği halde bana iman etmiş olan kimselerdir.”

(*İnnî seeltü rabbî*) Ben Rabbimden diledim, istedim ki, (*en yükırıra ayneyye biküm, ve bi-men amene bâ ve lem yeranî*) Sizlerle ve beni görmeden bana iman eden o ihvanımla Allah benim gözümü, gönlümü şenlendirsin diye ben Rabbime dua ettim.” buyuruyor.

Şimdi, bu hadis-i şerifi şu bakımdan okudum. Muhterem kardeşlerim. Biz, Peygamber-i Zîsânımız’dan on dört asır sonra dünyaya gelmiş olan müslümanlarız. Mü’min olmuşuz, müslüman olmuşuz, kelime-i şehadet getirmişiz. “Eş-

hedü en lâ ilâhe illa'llâh” diyoruz, Allah’tan başka ilâh olmadığına şahidiz diyoruz.

Şu yeryüzünde Allah’ın birliğine, varlığına şahidiz biz. Şehadet ediyoruz. Hem bunu özel konuşmalarımızda söylüyoruz, hem de minarelerimizden fezaya haykırıyoruz.

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
وَرَسُولُهُ

(*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh*) “Allah’tan başka ilah yok, Allah’tan başkasına tapmak doğru değil. Şirk ve küfür yanlıştır.” diye hem fezalara, cihana ilan ediyoruz. Hem de kendi aramızda konuşurken, bu imanımızı kelimeteyn-i şehadeteyn ile ifade ediyoruz.

Peygamber-i Zîşanımız’a iman ettik. Ahir zaman Peygamberi Muhammed-i Mustafa’ya, Hazreti Adem Atamız’dan Peygamber Efendimiz, ahir zaman peygamberi Muhammed-i Mustafa’ya kadar gelmiş, geçmiş bütün peygamberleri kabul ediyoruz ama; O Ekremü’r-Rusül olan, Seyyidü’l-Enbiya olan, peygamberlerin serveri olan, kâinatın efendisi olan Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri’ne de iman etmişiz.

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

(*Ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*) “Şehadet ederim ki Muhammed SAS Allah’ın hem kuludur, hem de elçisidir.” Ona da şehadet ediyoruz, onun da şahidiyiz. Onu da,

hem inanıyoruz hem de söylüyoruz. Bu tabii, çok önemli iki cümle... Bunlar Arş-ı A'lâ'ya yazılmış iki cümledir:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

(*Lâ ilâhe illa'llâh, muhammedün rasûlü'llâh*)
“Allah’tan başka ilâh yoktur. Muhammed SAS Allah’ın rasûlüdür, elçisidir.”

Biz onları böyle ifade eden kullarıyız. Allah-u Teâlâ Hazretleri (*Lâ ilâhe illa'llâh*) diyen kullarını, bu imana sahip olan kullarını; ihlâs ile bu sözü katıksız olarak kalbinin derinliğinden söyleyen kullarını cennetine sokacağına vaadi vardır, vaad etmiştir.

Biz onun Rasûlü Muhammed-i Mustafâ’sına gönül vermişiz, Ona bağlanmışız. İşte, biz o Peygamber Efendimiz’in ihvanıyız, ashabı değiliz; onun zamanında yaşamadık. Onun devr-i saadetine, asr-ı saadetine erişemedik, Allah bizi bu asırda dünyaya getirdi amma; ashabının mertebesi, makâmı, mekânı a'lâ olduğu gibi; Rasûlüllah SAS Efendimiz, o asırdan bize iltifat ediyor, “İhvânım!” diye. Görmediğimiz halde ona inandığımız için, bize iltifat buyuruyor, bizimle görüşmeyi temenni ediyor.

“—Ah, ne olaydı görseydim. Ne olaydı benim Havz-ı Kevserimin başına bana doğru gelirken, benim de elimde Havz-ı Kevser’den doldurulma kâseler olduğu halde, o kavuşacağım ihvanımı görseydim.” diyor.

Temennimiz muhterem kardeşlerim, hepimizin

candan temennisi, bu hadis-i şerifi ilk okuduğum zamandan beri heyecanını kalbimde duyarım, Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi Peygamber Efendimiz'in böyle "Ne olaydı göreydim!" dediği ihvanından eylesin... Efendimiz'in Havz-ı Kevserinden doya doya içmeyi, nûş etmeyi, o elinden sunduğu kâselerle o Havz-ı Kevserden içmeyi Allah-u Teâlâ Hazretleri bize nasib eylesin... Firdevs-i A'lâ'da komşu eylesin...

Tabii, bunun için muhterem kardeşlerim, birkaç şey lâzım!

Peygamber Efendimiz'e inandık, bağlandık; inanmak lâzım! İnanmazsa insan, imanını tamamlamış olmaz. Çünkü bazı insanlar var, diyor ki:

"—Ben Allah'a inanıyorum."

Tabii inanacaksın. İnkâr edemezsin ki, inkârı mümkün değildir.

"—E, var münkirler. Nasıl oluyor da mümkün değil?"

İlmî bakımdan mümkün değildir. İnkâr etmek, ilmi bakımdan mümkün değildir. Adam şeytana uyuyor; adet olarak, düşünmeden, gayr-ı ilmî olarak inkâr ediyor. Ama, ilmî olarak inkâr mümkün değildir.

Onun için, Allah'ın varlığına elbette iman edecek. Çünkü şu kâinat pırıl pırıl, muhteşem bir nizam ile kurulmuştur. Bu kâinatı kuran, işleten, yöneten; bu muhteşem nizami tesis eden alemlerin Rabbine inanmak her insanın, akli olan, ilmi olan, ilme gönül vermiş olan her

insanın vazifesidir. Bunu zaten bütün alimler söylüyor.

Einstein'e sormuşlar, sen Allah'a inanıyor musun? Nasılsın yani, inanmayan bir insan mısın? Kâfir misin, Mü'min misin, dindar mısın, dinsiz misin, ateist misin? Neyin nesisin diye sormuşlar. demiş ki Einstein:

“Gökyüzünde muhteşem bir nizam var. Ayın, yıldızların, Güneş'in, Dünya'nın hareketleri hepsi gayet muntazam. Buna makro kozmos diyorlar. Yani, büyük kâinat... Burada muhteşem bir nizam var. Fizik, Kimya, Astronomi, Matematik nizami var... Her şey muhteşem bir nizam içinde cereyan ediyor. Saniye şaşmıyor, kıl sapmıyor O kadar muntazam makro kozmos.

Bir de mikro kozmos dediğim, atom alemi var. Orada da muhteşem bir nizam var. Orada da Fizikçileri hayran bırakan bir intizam, bir güzellik, bir şahanelik var. İşte bu makro kozmos'daki ve mikro kozmos'daki düzeni tesis eden Allah'a inanmak dindarlıksa, bu düzeni kuran o muhteşem, muazzam kudret sahibi yaratıcıya inanmaksa dindarlık; ben dindarların en başında gelirim.” diyor.

Muhterem kardeşlerim, bir incelik var bu sözünde... Demek istiyor ki: “Ben herkesin inandığı haça puta inanmıyorum, kâinata bu nizami verene inanıyorum. Kâinatın sahibine, yöneticisine, yaratıcısına inanıyorum diyor.

Bunun gibi Dekart'lar inanmış, Paskal'lar inanmış, büyük filozoflar hepsi bunu kabul etmişler. Allah'ın varlığı hakkında kesin deliller

var. İlim adamı için Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin varlığını bilmek ve bulmakta her ilim bir kılavuzdur, bir delildir. Her ilim insanı Allah'ın varlığına götürür.

Yetmez, bu iman yetmez, kâfi değil. Çünkü bu iman, hayatta bir insanın ne yapması gerektiğine dair detaylı bilgiyi kazandırmıyor. Tamam, Allah'a inandın. Pekiyi ama, Allah'a inandıysan, Allah'ın kulu olduğunu biliyorsan, onun senin Rabbin olduğunu anlamışsan; ona karşı vazifen ne? Ne yapman lâzım?

Ona inandıktan sonra, hayatını nasıl geçirmen lâzım?.. Alemlerin Rabbine karşı kulluk görevin ne?.. Bunu bilmek ve tespit etmek o imanın içinde mevcut değil, yetmiyor. Ne diyecek?

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

(*Ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*) “Muhammed'in, onun kulu ve elçisi olduğunu kabul ettim, inandım.” diyecek.

Neden?.. Detaylı bilgi, Muhammed-i Mustafa SAS Efendimiz'in sünnetinde... Kul nasıl yaşaması gerekiyor, ailesini nasıl idare etmesi gerekiyor, hayatını nasıl sürdürmesi gerekiyor? Alemlerin Rabbine nasıl ibadet etmesi gerekiyor; öteki insanlara karşı sorumlulukları, görevleri nelerdir? İmanın teferruatı nedir, ibadetin teferruatı nedir, oraya nereden gidilir?

Rasûlüllah'ın yoluna girilerek gidilir. Rasûlüllah'a iman kapısından geçilerek varılır, o aleme... O aleme giremeyen, imanını tamamlama-

mamış oluyor, o iman yetmiyor. “*Eşhedü en lâ ilâhe illa’llâh*” yetmez. Arkasından diyeceksin ki: “*Ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*... Muhammed-i Mustafa da onun elçisidir, ben ona da inandım.” Yani demek istiyoruz ki, “Rasûlüllah ne söyleirse, onu öğreneceğim. Oradan işin teferruatını öğreneceğim. Teferruat orada, asıl geniş bilgi orada!” demek oluyor.

İşte, biz el-hamdü lillâh, bu ikisine de nail olmuş Allah’ın bahtiyar kullarıyız. Elimizde bir iman cevheri var ki, paha biçilmez. Allah bu cevheri kaybetmemeyi, bu güzel imandan mahrum olmamayı nasib eylesin...

Çünkü, yabancı bir diyardasınız. Diyar-ı küfürdesiniz, gayr-i müslimlerin arasındasınız; onların yaşayışlarında Allah’ın rızasına uygun yaşam tarzı yok, düşüncelerinde Allah’ın rızasına uygun düşünceler yok... Huylarında, Ahlâkında Allah’ın sevdiği huylar yok... Onlara uyarsanız, imanınızın gereği olan, Rasûlüllah’ın peygamber olduğuna inanmanın gereği olan işleri yapmazsanız, o zaman imanı muhafaza edemezsiniz.

Rasûlüllah’a inanacaksınız; bir... Sünnet-i Seniyye-i Nebeviyyesini öğreneceksiniz; iki...

Çünkü, İslâm’ı biz nereden biliyoruz? Rasûlüllah’ın sünnetinden biliyoruz.

“—Efendim, Kur’an-ı Kerim var...”

Kur’an-ı Kerim’i de Rasûlüllah’ın sünnetinden biliyoruz. Allahu Teâlâ Hazretleri Kur’an-ı Kerim’de:

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ

الرَّاكِعِينَ

(البقرة: ٤٣)

(*Ve akîmu's-salâte ve âtü'z-zekâte ve'rkeü mea'r-râkiîn*) “Namazı tam kılın, zekâtı hakkıyla verin, rükû edenlerle beraber rükû edin!” (Bakara, 2/43) diyor ama; namazın nasıl kılınacağını, zekâtın nasıl verileceğini bize Peygamber Efendimiz öğretiyor.

Ben imam oldum, öne geçtim. Başıma sarık sarmışım, sırtıma cübbeyi giymişim, *Allahu ekber* dedim. Önce *Sübhâneke*'yi okudum. *Eüzü Besmele*"yi çektim, *Fâtiha*'yı okudum. Kur'an-ı Kerim'den bir miktar ayet okudum.

“—*Allàhu ekber!*” dedim rükûa eğildim. Üç defa, “*Sübhâne rabbiye'l-azîm*” dedim.

“—*Semia'llàhu li-men hamideh*” dedim rükûdan kalktım. “*Rabbenâ ve leke'l-hamd*” dedim.

“—*Allàhu ekber!*” dedim, secdeye vardım. Üç defa, “*Sübhâne rabbiye'l-a'lâ*” dedim. Secdeden kalktım, tekrar secde ettim...

Bunlar Kur'an-ı Kerim'de var mı? Hayır. Bunlar teferruat, Peygamber SAS Efendimiz tarafından bize öğretilmiş. Eğer Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi olmasaydı, biz namaz kılmasını bilemezdik.

Tamam, Allah namaz kılın demiş ama, nasıl kılacağız? Birbirimizin yüzüne bakardık, kalırdık ortada. El-hamdü lillâh ki, Peygamber

Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi var.

Zekâtın da nasıl verileceğini bilmezdik. Koyunlardan ne kadar zekât verilecek, paradan ne kadar zekât verilecek? Bu detaylar Kur'an-ı Kerim'de yok, Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifinde var.

Onun için, Peygamber Efendimize iman edeceğiz; bir...

Sünnet-i seniyyesine sımsıkı sarılacağız. Ne demek sarılmak? Yani, sünnet-i seniyyesini öğreneceğiz, okuyacağız, dinleyeceğiz, bileceğiz; iki...

Sonra, Peygamber SAS Efendimiz'e çok salât u selâm getireceğiz. Allah'ın emri bu... Üç...

Ondan sonra, Peygamber Efendimiz'in ümmetine sevgi duyup, hizmet edeceğiz; dört...

Yani, Rasûlüllah'a iman etmenin takımı bu!

Rasûlüllah'a iman ettiğimiz zaman, yapmamız gereken işler neler? İman etmek, sünnetine uymak, salât u selâm getirmek, ümmetini sevmek, ümmetine hizmet etmek. Böyle olunca tabii, çok büyük bir şeref kazanıyoruz, çok doğru bir yol tutturmuş oluyoruz.

Çünkü, Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi yoluna uymayanlar, bid'at yolunda gidenler, doğru bir sonuca varamazlar. Sünnet'e uymayanlar, bid'at yolundan gidenler, ibadetleri bile makbul olmaz; cezadan kurtulamazlar, cehennemden kurtulamazlar. Yol, Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi yoludur.

Bu güzel hadis-i şerifi öğrendikten sonra, Efendimiz'in bizi sevdiğini, bizi görmek istediğini, bizi özlediğini öğrendikten sonra; Onun bize ümmetim, ümmetim diyerek, böyle şefkat göstermesinden sonra; bizim de Ona karşı içimizde sonsuz bir saygı, sonsuz bir sevgi olması lâzım.

Süleyman Çelebi'nin Mevlidini hep okuruz. Süleyman Çelebi'nin *Vesîletü'n-Necât* isimli *Mevlid* kitabı çok güzel bir kitaptır. Mânâsı çok derindir, beyitleri çok muhteşemdir. Edebiyat bakımından şaheserdir, sehl-i mümtendir. Muazzam bir eserdir.

Onun her beytini okumuyoruz, kısa kısa Bazı bölümlerini okuyup geçiyoruz. Uzun bir eserdir aslında, O. Orada diyor ki, bir beyti var, okunmayan kısımlarından bir beyti var. Çok hoşuma gidiyor. Küçükken Peygamber SAS Efendimiz, ümmetim ümmetim demiş. Rivayetlerde öyle geçiyor. Yani, ümmetim, ümmetim dediği rivayet ediliyor.

Ol beşikte diler idi ümmetin; Sen kocaldın, terk edersin sünnetin!

“O, küçükken sana ümmetim ümmetim dedi. Sen kocaldın, terk edersin sünnetin!” diyor. “Sen ihtiyarladın gittin, sünnetini terk ediyorsun. Yakışıyor mu?” diyor.

O beyit, çok güzel bir beyittir. Yani, tabii bizim de Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine göre yaşamamız lâzım. Bizi müslüman yapan, bize müslüman manzarası veren, müslüman görünümü veren; bizi başka insanlardan ayıran,

İslâm kültürünün bir müşahhas nümunesi haline getiren, sünnet-i seniyyedir. Ona uyduğumuz zaman, ona göre yaşadığımız zaman, tam müslüman olmuş oluyoruz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi, Peygamber SAS Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine uyanlardan eylesin.

b. Yahudilere ve Hristiyanlara Benzemeyin!

Şimdi, burada bir hadis-i şerif daha var. Peygamber SAS Efendimiz bir emir buyuruyor bize, ona bakıyorum. Yerini göremezsem, mânâsını söyleyeceğim. Sünnet-i seniyye'ye sarılmak, Efendimiz'e çok salât ü selâm getirmek, ümmetine hizmet etmek derken; bu hadis-i şerifi de arkasına eklememiz lâzım. Tirmizî rivayet etmiş. Diyor ki, Peygamber SAS Efendimiz:²

لَيْسَ مَنَّا مَنْ تَشَبَّهَ بِغَيْرِنَا لَا تَشَبَّهُوا بِالْيَهُودِ وَ
لَا بِالنَّصَارَى فَإِنَّ تَسْلِيمَ الْيَهُودِ الْإِشَارَةُ
بِالْأَصَابِعِ وَتَسْلِيمَ النَّصَارَى الْإِشَارَةُ بِالْأَكْفِ

(ت. عن ابن عمرو)

² Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.317, no:261; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.238, no:7380; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.205, no:1191; Amr ibn-i Şuayb babasından, o da dedesinden. Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.7, no:1277; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.415, no:5270; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.128, no:25333; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.317, no:1518.

(Leyse minnâ men teşebbehe bi-gayrinâ, lâ teşebbehû bi'lyahudi ve lâ bi'n-nasârâ, feinne teslime'l-yehûdi el-işâretü bi'lesâbi', ve teslîme'n-nasâre'l-işâretü bi'l-eküffi)

Bu, mühim bir kaide koyuyor. Bize bir emir var burada. Onun için, bu hadis-i şerifi de, söylediğim sözün tamamı olarak okumak istiyorum:

(Leyse minnâ) “Bizden değildir.” diyor Peygamber Efendimiz. Yani, Peygamber Efendimiz kendi grubundan saymıyor. “Bizim dışımızdadır, bizden değildir.” diyor. Kim? *(Men teşebbehe bigayrinâ)* Bizden başkasına benzeyen, ona benzemeye çalışan; bizden gayrı kültürlere, bizden başka insanlara, başka adetlere, başka dinlere özenen; onlar gibi olmağa, onları taklid etmeğe kalkışan bizden değildir diyor Peygamber Efendimiz SAS.

Sonra eklemiş, sözünün devamını söylemiş:

(Lâ teşebbehû bi'l-yehudi ve lâ bi'n-nasârâ) “Onun için, siz yahudilere ve hristiyanlara benzemeye kalkmayın!” buyurmuş. Bizden gayrisine benzemeye kalkışan, kendisini benzetmeğe kalkışan, taklit eden bizden değildir. Sakın yahudilere benzemeğe kalkışmayın, sakın hristiyanlara benzemeğe kalkışmayın!” buyurmuş.

Misâl olarak da devam ettiriyor:

(Feinne teslime'l-yehûdi el-işâretü bi'lesâbi') “Yahudilerin selâmı parmaklarla işaret etmektir. *(Ve teslîme'n-nasâre'l-işâretü bi'l-eküffi)* Hristiyanların selâmı ise avuçlarla işaret etmektir.” “Siz öyle yapmayın, İslâmî şekilde

selâmlaşın!” diye söylüyor ama ilk cümlesi umûmî bir kaidedir. “İslâm’dan başka bir kavme özenen, ona benzemeğe çalışan, bizden değildir.” diyor Peygamber Efendimiz.

Başka bir hadis-i şerif var. Onu söylemiştir hocalar, duymuşsunuzdur:³

مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ

(د.حم. والحكيم، ع.طب.هب. عن ابن عمر)

(*Men teşebbehe bi-kavmin fehüve minhüm*)

“Kim bir başka kavme, başka bir kültüre benzemeğe çalışan; başka bir kültürün örfüne, adetine benzemeğe çalışan; onların zümresinden haşrolunur. Onlardan sayılır.” Yani, “Yahudiye benzerse yahudi gibi olur. hristiyana benzerse hristiyan gibi olur.” diye buyurmuş.

Şimdi, sünnete sarılmak ve müslümanlardan gayrisine benzememek sözlerinin arkasından, günümüzün güncel meselesi geliyor. Bugün cuma hutbesinde kardeşimiz Coburg Camii’nde

³ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.44, no:4031, Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.50, no:5115 ve s.92, no:5667; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.212, no:19401; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.75, no:1199; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.135, no:216; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.267, no:848; Temmâmü’r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.309, no:770; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVII, s.257; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.13, no:2099; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.7, s.368, no: 2966, Huzeyfe RA’dan.

Mecmau’z-Zevâid, c.V, s.487, no:9379 ve 9897; *Kenzü’l-Ummâl*, c.IV, s.484, no:10528; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.314, no:2436; *Câmiü’l-Ehâdis*, C.XI, s.128, no:10399.

okudu: Peygamber SAS Efendimiz, Medine-i Münevvere'ye vardığı zaman bakmış ki, onlar böyle atlarla, develerle bir takım merasimler yapıyorlar, gösteriler yapıyorlar, festival gibi oyunlar filan yapıyorlar.

“—Bu nedir?” demiş.

“—Biz Nevruz'u kutluyoruz.” demişler.

Nevruz nedir? Yirmi bir Mart'ta gece ve gündüzün eşit olduğu zamanda yapılan bir eski kutlama... Zerdüştilerden kalma, eski ateşperest İranlılardan kalma bir adet. Yâni Medinelilerin arasına gelmiş böyle bir adet. Nevruz'u kutlama adeti, Medinelilerin arasına gelmiş. Onlar orada kutluyorlar.

“—Nedir bu yaptığınız?” diyor. Diyorlar ki:

“—Yâ Rasûlallah. biz Nevruz'u kutluyoruz, Mihrican'ı da kutlarız.”

Mihrican da, sonbaharda gece ile gündüzün eşit olduğu zaman, 21 Eylül'de kutlanıyormuş. İlbaharda ve sonbaharda onları kutladıkları. Bu ateşperestlerin adetiymiş.

Eskiden Medine'nin adı *Yesrib* idi. Peygamber Efendimizden sonra, *Medînetü'r-Rasûl* oldu. Medine diye kaldı. Oradan isim: Peygamberimizin Medinesi, şehri demek oluyor yani.

“—Biz işte bunu eskiden beri kutlarız. Bu adetimizdir, böyle yaparız.” dediler.

Hani, bizde de bazı adetler oluyor ya... Ne olduğunu bilmiyoruz, kutluyoruz. Küçükken ben hatırlarım, bizim köyde böyle bir yağmur yağmadığı zamanlar, kapı kapı dolaşıp, bir

merasim, bir oyunlar, bir şeyler olurdu...

Başına çuval giyerdi birisi, her evin kapısından onun üstüne biraz su atılırdı filan... Böyle bir adet meselâ, ne zamandan kim bilir? Belki Orta Asya'dan gelme bir adet, bilmiyoruz yani. İşte Medineliler de böyle bir kutlama yaptıklarını söylemişler.

Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri size bu bayramların yerine, bunlardan daha hayırlı, daha mübarek iki bayram ihsan etti. Birisi, Ramazan'ın sonundaki Ramazan Bayramı'dır. Ötekisi de, Zilhicce'deki, hacıların hacca gittiği zamandaki Kurban Bayramı'dır. Bunları kutlamayın, Allah'ın size verdiği bayramları kutlayın!” buyurdu.

Şimdi bu, nihayet bir töredir, adettir. Biz buna ne diyoruz? Folklor diyoruz şimdi. Yani, folklorik bir olay... Bir folklor olayını bile Peygamber Efendimiz, “Hayır böyle yapmayın! Allah size onların yerine bunu nasib etti.” diye engelliyor.

Hatta, bir şey daha var: Peygamber Efendimiz ibadetlerde bile, onlara benzemememizi emrediyor. Yani, yahudiler filanca gün oruç tutarmış. Hayır, siz öyle yapmayın, siz böyle yapın diye, ibadette bile onları taklit durumuna düşmemeyi emrediyor.

Binaen aleyh, bu sözlerimin sonucu şudur ki: Peygamber Efendimiz ümmetini seviyor, kötü adetlerden korumak istiyor.

Allah bizi Peygamber Efendimiz'in sevdiği has ümmetlerinden eylesin... Sünnet-i seniyyesini

sevmeyi ve uygulamayı nasib etsin... Bizi her türlü din dışı örflerden, adetlerden, başka kavimlere benzemekten korusun... Allah bizi müslümanca yaşatsın, müslüman olarak ömür sürmemizi nasib eylesin...

Biliyorsunuz, İstanbul'da kabri olan çok meşhur bir sahabi var. Çok kıymetli bir sahabi, Ebû Eyyûb el-Ensârî... Halid ibn-i Zeyd el-Ensârî Hazretleri... Vahiy kâtibiymiş. Peygamber Efendimize vahiy geldiği zaman, vahiy yazarmış. Kurra hafızmış. Kur'an-ı Kerim'i çok iyi bilen bir hafızmış. Peygamber Efendimiz'in vefatından sonra, Peygamber Efendimiz'in Mescidinde imamlık yapmak şerefine ermiş. Ondan sonra, Medine Valiliği yapması nasib olmuş, valilik yapmış. Ondan sonra cihad etmiş, muhtelif seferlere katılmış. Nihayet, İstanbul'da şehid düşmüş. Kabri İstanbul'da...

Onun hayatında bir şey var, o da bana çok tesir etmişti. Abdullah ibn-i Ömer'in düğününe gidiyor (*radıya'llàhu anhümâ*), Hazreti Ömer'in oğlunun düğünü. Bu Abdullah da çok bilgili bir insan... Dört tane Abdullah var ashabın arasında ilmiyle tanınmış, onlardan birisi, Ebâdile-i Erbaa'dan birisi Abdullah ibni Ömer.

Hazreti Ömer'in oğlu Abdullah RA'nın düğününe gitmiş. Düğününde, duvara bir örtü asmışlar. Ebû Eyyûb el-Ensari Hazretleri, Peygamberimizi evinde misafir etmiş olan sahabi, mübarek zat, çok kıymetli zat... Demiş ki:

“—Bu örtü nedir?”

“—İşte, düğün diye astık.”

“—Rasûlüllah zamanında biz böyle bir şey yapmazdık. Siz bunu yeni çıkartmışsınız. Rasûlüllah’ın zamanında olmayan bir şeyi çıkartmışsınız, bid’at yapmışsınız. Ben artık burada duramam. Bid’at işlenen yerde duramam.” demiş Ebû Eyyub elEnsari Hazretleri, düğün yerinden kalkmış.

Yalvarmışlar, yakarmışlar, durduramamışlar. Kalkmış, gitmiş oradan... Hazret-i Ömer’in oğlunun düğününde; yine bilgili bir insanın, başka bir sahabinin düğününde... Peygamber Efendimiz SAS’in zamanında olmayan bir bid’at yapıldı diye, orada durmamış, kalkmış, gitmiş.

Onun için, sünnet-i seniyyeye sarılmak çok mühim bir olaydır, çok sevaplı bir şeydir. Bunu bilin! Bunu bilelim, hem kendimiz, hem çoluk-çocuğumuz, hem ailece sünnet-i seniyye yolunda yürüyelim!

Bir müjde daha var... Peygamber Efendimize her şey gösterilmiş. Cennet gösterilmiş Mi’rac’da, cehennem gösterilmiş, yedi kat semâvat gösterilmiş, peygamberler gösterilmiş, hatta onlara imamlık yapmış. Adem Atamız’la görüşmüş, Mûsâ AS’la görüşmüş, İbrâhim AS’la görüşmüş. Ümmetin evveli, ahiri, ahir zamanda ne olacağı hepsi belli...

Peygamber SAS Efendimiz, ümmetin bir zaman gelip bozulacağını biliyor. Ahir zamana doğru ümmetin bozulacağını bildiği için, buyuruyor ki:⁴

⁴ Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.IV, s.198, no:6608; ibn-i Hacer, *Lisânu’lMîzan*, c.II, s.246, no:1033; İbn-i Adiy, *Kâmil fî’d-Duafâ*, c.II, s.327; Beyhakî, *Zühdü’l-Kebîr*, c.I, s.221, no:217: Ebû Abdul-

مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ

شَهِيدٍ

(الديلمى، وابن حجر، عد. عن ابن عباس)

(*Men temesseke bi-sünnetî*) “Kim benim sünnetime sımsıkı sarılırsa...” Ne zaman? (*İnde fesâdi ümmeti*) “Benim ümmetimin bozulduğu o zamanda, kim benim sünnetime uygun yaşarsa; benim sünnet-i seniyyemin, benim yaptığım tarzda, benim yaşadığım İslâmî hayatı yaşayarak, bid’atlara sapmadan, benim sünnetimi ihyâ ederse; (*felehû ecru mieti şehid*) ona yüz şehid sevabı verilecek.” Yani, “Dini koruduğu için, dinin aslına, özüne sadık olduğu için büyük sevap verilecek.” diye böyle bir müjde de var...

Onun için, hepimiz Peygamber Efendimiz’in sünnet-i seniyyesini okuyalım! Kitaplardan akşamları okuyalım, ailece okuyalım, çoluk çocuğu toplayarak okuyalım! Sevabı büyük.

Bakın, Kennedy’nin hayatından bir şey benim dikkatimi çekti.

Bu öldürülen Amerikan reisicumhuru Kennedy, ailece nasıl yetişmiş? Babaları onları yemekte toplarmış, çeşitli meseleleri aile meclisi gibi müzakere ederlermiş. Böyle her akşam toplantı olurmuş. Onun için, çocuklar iyi yetişmiş oluyorlar. Siz de çocuklarınızı akşamları toplayın, bir hadis kitabından okuyun. Üç beş hadis

okuyun, izah edin! Çocuklarınız, Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine göre yetişsin. Sünnet-i seniyye'yi bilerek yetişsin. Biz ailemizde böyle gördük annemizden, babamızdan; çok güzel oluyor, tavsiye ederim. Hangi kitabı okuyalım? Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Türkçe tercümesini neşrettiği *Riyâzu's-Sâlihîn* kitabı var. Hepinizin anlayabileceği bir dille yazılmıştır, onu okuyun! Bitirinceye kadar okuyun! Bitirince, yeniden başlayın, gene okuyun! Gene başlayın, gene okuyun! Dinimizin aslını, esasını öğrenmiş olursunuz.

c. Gündüzün ve Gecenin İnsana Seslenmesi

Gelelim ikinci hadis-i şerife... Peygamber SAS, Ma'kil ibn-i Yesar RA'ın rivayet ettiğine göre, buyurdu ki:⁵

لَيْسَ مِنْ يَوْمٍ يَأْتِي عَلَى ابْنِ آدَمَ إِلَّا يُنَادِي فِيهِ يَا
ابْنَ آدَمَ أَنَا خَلْقٌ جَدِيدٌ وَأَنَا عَلَيْكَ غَدًا شَهِيدٌ
فَاعْمَلْ خَيْرًا فِيَّ أَشْهَدُ لَكَ غَدًا وَإِنِّي لَوْ قَدْ
مَضَيْتُ لَنْ تَرَانِي أَبَدًا وَيَقُولُ اللَّيْلُ مِثْلَ ذَلِكَ

(أبو القاسم حمزة بن يوسف السهمي في كتاب آداب الدين، و الرافعي عن معقل بن يسار)

(Leyse min yevmin ye'tî ale'bni ademe illâ

⁵ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.382, no:5162; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.303; İbn-i Sem'un, *Emâlî*, c.I, s.52, no:226; Ma'kıl ibn-i Yesâr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.796, no:43161; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.316, no:19515.

yünâdî fîhi: Ye'bne adem! Ene halkun cedîdün, ve ene aleyke gaden şehîdün, fa'mel hayren fiyye eşhed leke gaden, ve innî lev kad madaytü len terânî ebedâ, ve yekûlu'lleyle mисле zâlik)

Diyor ki, Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifinde:

(Leyse min yevmin ye'tî ale'bni ademe) “Ademoğluna gelen hiç bir gün yoktur ki...” Şimdi akşamdayız ya, yarın sabah güneş doğacak ya, yeni bir gün başlayacak ya... “Hiç bir gün yoktur ki, *(illâ yünâdî fîhi)* o gün Ademoğluna seslenmesin, nidâ etmesin, şu sözleri söylemesin...” Her gün, her sabah size ve bize söyle sesleniyor:

(Ye'bne âdem) “Ey Hazreti Adem’in evlâdı! *(Ene halkun cedîdün)* Ben, Allah’ın yeni yarattığı bir günüm. İşte bak, yeni başlıyorum. Sabahleyin erkenden, güneş daha yeni doğuyor. Siz de uyudunuz, uyandınız, işe gideceksiniz. “Ben yeni bir yaratılmış vaktim, yeni bir günüm. *(Ve ene aleyke gaden şâhidün)* Yarın ahirette, Allah’ın divanında ben senin aleyhine şahitlik yapacağım.” Gün, şahitlik yapacak bizim aleyhimize... *(Fa'mel hayren fiyye)* “Benim içimde, bu gün boyunca hayırlı işler yap... İbadet eyle, sevaplı işler yap, günah işleme! Allah’ın sevdiği işleri yap! *(Eşhed leke gaden)* Ben de sana yarın Allah’ın divanında hüsnü şehadette bulunayım.”

“—Namaz kıldı yâ Rabbi, hayır yaptı yâ Rabbi, oruç tuttu yâ Rabbi, ibadet etti yâ Rabbi! Sevdiğin işleri yaptı yâ Rabbi!” diye şehadet

edeyim, hüsnü şhadette bulunayım diye ihtar eder, (*Ve innî lev kad madaytü len terânî ebedâ*) “Ben bir geçtim mi, bir bittim mi; bir daha beni ele geçiremezsin, bir daha beni göremezsin! Aman beni kaçırma, beni boşuna geçirme!” der. Her gün, sabahleyin Ademoğluna böyle seslenir.

(*Ve yekûlu'lleylü mисле zâlik*) “Her gece de, Ademoğluna buna benzer şekilde yine nida eder, seslenir.”

Demek ki, demin gece bastırırken gece bize seslendi. Ne dedi?

“—Ey Ademoğlu! Ben yeni bir vaktim, geceyim, yeni başlıyorum. Ben sana yarın Allah’ın divanında şahit olacağım. Benim içimde günah işleme, sevaplı işler yap da; ben de sana ahirette güzel şhadette bulunayım!” dedi de duymadık.

Peygamber Efendimiz bildiriyor da, oradan biliyoruz. Ben de sizin duymadığınızı bildiğim için, Peygamber Efendimiz’in bu hadis-i şerifini okuyorum ki, duyun diye. Duyun diye söylüyorum.

Şimdi, muhterem kardeşlerim, acaba gece ve gündüz insana hakikaten seslenir mi? Bunu duyan Allah’ın evliyası var mı?

Var... Duyan var. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

“—Ben, peygamberliğimin gelmesine yakın zamanda yolda yürürdüm. Hangi taşın, ağacın yanından geçsem, ‘*Es-selâmü aleyke yâ*

rasûlallah!' diye ses gelirdi bana diyor.

Öyle şeyler olur. Neden olur? Allah-u Teâlâ Hazretleri her şeyi konuşurmağa kâdir.

Kur'an-ı Kerim'de de ayet-i kerime var. En kuvvetli delil insana, ayet-i kerimedir. Kıyamet gününde insana azaları şahitlik edecek. Eli, ayağı, dili, yüzü, gözü, kulağı, derisi; her şeyi, her azası, insanın aleyhine şahitlik edecek. Hatta, günah işlemişse, diyecek ki:

“—Yâ Rabbi, evet, bu şahıs şu günahı işledi.”
O zaman aza sahipleri dönecek, diyecek ki azalara:

وَقَالُوا لَجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا
اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ

(فصلت: ٢١)

(*Ve kâlû li-cülûdihim lime şehidtüm aleynâ*)
“Derilerine: ‘Niye siz bizim aleyhimize böyle şahitlik yaptınız, niye konuştunuz?’ derler. (*Kâlû*) Onlar da: (*Entekana'llâhü'llezî entaka külle şey*) ‘Her şeyi konuşuran Allah bizi de konuştu. Ne yapalım, konuşmamak elimizde mi?’ derler.” (Fussilet, 41/21) El diyecek ki:

“—Evet, ben o hırsızlığı yaptım.” Göz diyecek ki:

“—Evet, ben o harama baktım.” Kulak diyecek ki:

“—Evet, ben o haramı dinledim.” Mide diyecek ki:

“—Evet, ben o haramı yedim.”

Onun için, (*Entekana'llahü'llezî enteka külle şey'*) "Her şeyi konuşurmağa kâdir olan Allah bizi de konuştu. Ondan şahitlik yaptık." diyecekler. Demek ki, Allah bazı şeyleri konuşturuyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kudreti sonsuz olduğundan, yaratışının çeşitleri sayılamayacak kadar çok olduğundan, enteresan işleri var. O enteresan işlerinden bir misal de vereyim, biraz gözünüz açılsın. Yani, ufkunuz genişlesin diye.

Bir kişi vefat ettiği zaman, kabirde korkacak tabii. Daracık bir yer, toprağın altı, soğuk, karanlık... Bir de, "Acaba başıma ne gelecek, halim ne olacak?.. Ana yok, baba yok, evlât yok, kardeş yok, arkadaş yok, dost yok..." diye kabrin içinde korkacak, ürperecek. Fakat, güzel yüzlü bir adam görecektir diyor Peygamber Efendimiz. O adama diyecek ki:

"—Yahu mübarek, burada tam korkuyorken, ürperiyorken, yalnızlıktan dehşete düşmüşken, şimdi seni gördüm. Senin de yüzün böyle nurlu, güzel bir kimseye benziyorsun; korkulacak bir kimse değilsin yani. Seni görünce, canım sana ısındı, içim de rahatladı. Sen kimsin?" diyecek.

Peygamber Efendimiz anlatıyor. O da diyecek ki:

"—E, mübarek. Ben senin dünyadayken okuduğun Tebâreke Sûresi'yim. Allah sana yoldaş olmak üzere bana bu sureti verdi. Beni sana böyle gönderdi."

İnsanoğlu böyle, bundan anladığı için; Allah anlayacağı şekilde gönderiyor. Yani, Tebâreke Sû-

resi'nin sevabı gitse, mânevî aslı haliyle gitse; gözüyle görmediği için, kendi duygularıyla algılamadığı için, oraya onun geldiğini anlayamayacak ama, Allah onu böyle insanoğlunun alıştığı, anladığı bir şekilde oraya gönderince, o zaman anlıyor.

Bir keresinde Peygamber SAS Efendimiz iki kabrin yanından geçiyordu. Dedi ki:

“—Bu iki kabirdekiler azap görüyor.”

Ötekiler duymuyor, Peygamber Efendimiz duyuyor. Ötekiler görmüyor, Peygamber Efendimiz görüyor. Peygamber olduğundan, biliyor.

d. Cebrâil AS'ın Soruları

Meselâ, Peygamber Efendimiz Cebrail'i çok çeşitli şekillerde gördü. İki defa asıl şekliyle gördü.

Allah-u Teâlâ Hazretleri Cebrail'i, Peygamber Efendimiz'e bazen Dihyetü'l-Kelbî şeklinde, yani ahabdan güzel yüzlü bir insan gibi gönderdi. Hatta, bir keresinde herkes gördü. Cebrail AS rap, rap, rap geldi, Peygamber Efendimiz'in önüne oturdu. Dizine dizi değecek kadar yakın oturdu. Herkes şaşırıldı: “—Yahu, kim bu adam böyle? Bu ne samimiyet?” dediler. Sahabe-i kiram Peygamber Efendimiz'e hürmetinden, başını kaldırıp yüzüne bakamazdı, heybetliydi Peygamber Efendimiz. İlk defa gören Peygamber Efendimiz'i, titremeğe başladılar. Rasûlüllah'ın heybeti bu, kolay bir şey değil. Camiye çıktığı zaman, kimse başını kaldırıp yüzüne bakamazdı. Ona olan saygısından, iclâlinden

dolayı bakamazlardı.

Hız. Ömer RA şöyle anlatıyor:⁶

بَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
ذَاتَ يَوْمٍ إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ
شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعِيرِ لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ وَلَا
يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ

(*Beynemâ nahnü inde rasûli'llâhi salla'llâhu aleyhi ve selleme zâte yevmin*) “Bir gün Rasûlullah SAS’in yanında bulunduğumuz sırada, (*iz talea aleynâ racülün, şedîdü beyâdı’s-siyâbi, şedîdü sevâdi’ş-şai’ri*) âniden yanımıza, elbisesi bembeyaz, saçları simsiyah bir zat çıkageldi. (*Lâ yürâ aleyhi eserü’s-sefer*) Üzerinde yolculuk eseri görülüyor, (*ve lâ ya’rifuhû minnâ ehadün*) bizden de kendisini kimse tanımıyordu.”

حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَسْنَدَ

⁶ Müslim, *Sahîh*, c.I, s.36, no:8; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.6, no:2610; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.635, no:4695; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.97, no:4990; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.24, no:63; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.51, no:367; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.389, no:168; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.203, no:20660; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.528, no:11721; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.127, no:2504; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.5, no:21; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.383; Beyhakî, *el-Erbaüne’s-Suğrâ*, c.I, s.61, no:23; Hz. Ömer RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.337, no:1543; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.57, no:140; *Câmiu'lEHâdîs*, c.XXVI, s.455, no:2054.

رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخْذَيْهِ

(Hattâ celese ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme) “Doğru Peygamber SAS’ın yanına oturdu, (feesnede rükbeteyhi ilâ rükbeteyhi) dizlerini onun dizlerine dayadı. (Ve vadaa keffeyhi alâ fahizeyhi) Ellerini de kendi uylukları üzerine koydu.”

Şimdi, bu zat geldi, geldi, Rasûlüllah’ın yakınına, dizi dizine değecek kadar geldi, oturdu. Herkes baktılar. Kim bu yahu? Allah Allah! Bembeyaz, tertemiz elbiseler giymiş. Yolcu olsa, üstünde toz toprak olacak. Yolculuk insanı yıpratır, elbiseler kirlenir. Medine’ye uzaktan gelmiş bir kimse olsa, tozundan, toprağından yolcu olduğu anlaşılacak. Elbiseleri tertemiz. Uzaktan gelmedi, Medine’den bir insan değil, Çünkü kimse tanımıyor. Zaten Medine küçük bir köy gibi bir şey... Herkes birbirini tanıyor. Kimsenin tanımadığı bir kimse... Saşırdılar, “Kim bu?” diye.

وَقَالَ يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ فَقَالَ رَسُولُ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ وَتَصُومَ
رَمَضَانَ وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا
قَالَ صَدَقْتَ فَعَجَبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ

(*Ve kàle: Yâ muhammed, ahbirnî ani'l-islâm*)
“Yâ Muhammed, bana İslâm’ın ne olduğunu söyle!” dedi.

(*Fekàle rasûlü'llah SAS*) Rasûlüllah SAS Efendimiz:

(*El-islâmü: En teşhede en lâ ilâhe illa'llâh, ve enne muhammeden rasûlü'llah SAS*) “İslâm; Allah’tan başka ilâh olmadığına, Muhammed’in de Allah’ın Rasûlü olduğuna şehadet etmen, namazı dosdoğru kılman, zekâtı vermen, Ramazan orucunu tutman ve yoluna gücün yeterse Beytullah’ı hac etmendir.” buyurdu.

(*Kàle: Sadakte*) O zat: ‘Doğru söyledin!’ dedi.

(*Feacebnâ lehû*) Biz buna hayret ettik; (*yes’e-lühû, ve yusaddikuhû*) çünkü hem soruyor, hem de tasdik ediyordu.”

Sahabe-i kiram SAS Efendimiz’e soru da sormazlardı; utanırlardı, çekinirlerdi. “Bedevilerden filan bir yabancı gelse de, bir soru sorsa da, biz de dinlesekerlerdi. Ama, kendileri sormazlardı pek, hürmetlerinden...”

Şimdi bu geldi, “Bana İslâm’ı anlat!” dedi. Peygamber Efendimiz anlattı, anlattı, “İslâm şudur, şudur, şudur.” dedi. (*Sadakte*) “Doğru söylüyorsun!” dedi.

Şaşırdılar. Niye şaşırdılar? “Allah Allah! Hem soru soruyor, hem de doğru söylüyorsun diyor.” dediler.

Doğru söyledin demek kolay mı bir insana, Peygambere doğru söylüyorsun demek? Yani, yanlış söylese, yanlış söylediğini bilecek bir

insan olduğunu gösteriyor bu. Doğru söylüyorsun demek, muazzam bir şey.

قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ قَالَ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ
وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَتُؤْمِنَ
بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ قَالَ صَدَقْتَ

(Kàle: Feahbirnî ani'l-îmân) “Bana imandan haber ver!” dedi. (Kàle) Rasûlüllah SAS: (En tü'mine bi'llâhi, ve melâiketihî, ve kütübihî, ve rusulihî, ve'l-yevmi'l-âhiri) “Allah’a, Allah’ın meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve ahiret gününe inanman; (ve tü'mine bi'l-kaderi, hayrihî ve şerrihî) bir de kadere, hayrına şerrine inanmandır.” buyurdu.

(Kàle) O zât yine: (Sadakte) “Doğru söyledin!” dedi.

قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ قَالَ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ
كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ

(Kàle: Feahbirnî ani'l-ihsân) “Bana ihsandan haber ver!” dedi.

(Kàle) Rasûlüllah SAS: (En ta'büda'llâhe keeneke terâhu) “Allah’a onu görüyormuşsun gibi ibadet etmendir. (Fein lem tekün terâhu, feinnehû yerâke) Çünkü, her ne kadar sen onu görmüyorsan da, o seni muhakkak görüyor.” buyurdu.

قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ قَالَ مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا
بَأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ

(Kàle: Feahbirnî ani's-sâah) “Bana kıyametten haber ver!” dedi. (Kàle) Rasûlüllah SAS: (Me'l-mes'ûlü anhâ bia'leme mine'ssâil) “Bu meselede kendisine sorulan, sorandan daha çok bilgi sahibi değildir.” buyurdular.

Kıyamet hakkında Kur'an-ı Kerim'de:

قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ
(الأعراف: ١٨٧)

(Kul innemâ ilmühâ inde rabbî) [De ki: Onun ilmi ancak Rabbimin katındadır. (Lâ yucellîhâ li-vaktihâ illâ hüve) Onun vaktini ondan başkası açıklayamaz!] (A'raf, 7/187) buyruluyor.

Kıyametin vaktini Allah kimseye açıklamamış.

قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَتِهَا

(Kàle: Feahbirnî an emâretihâ) “O halde bana alâmetlerinden haber ver!” dedi.

قَالَ أَنْ تَلِدَ الْأُمَمَةُ رَبَّتَهَا وَأَنْ تَرَى الْحُفَاةَ الْعُرَاةَ
الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ

(Kàle) Peygamber SAS: (En telide'l-emetü rab-betehâ) “Câriyenin kendi sahibesini doğurması; (ve en tere'l-hufâte'l urâte'l-àlete riâe's-şâi

yetetâvelûne fi'l-bünyân) ve yalın ayak, çıplak, yoksul koyun çobanlarının bina yapmakta birbirleriyle yarış ettiklerini görmendir.” buyurdu.

ثُمَّ انْطَلَقَ فَلَبِثْتُ مَلِيًّا ثُمَّ قَالَ لِي يَا عُمَرُ أَتَدْرِي
مَنْ السَّائِلِ قُلْتُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ

(Sümme'nteleka) Bundan sonra o zat gitti.
(Felebistü meliyyen) Ben bir süre bekledim.
(Sümme kâle lî) Sonunda Allah Rasûlü bana:
(Yâ umer, e tedrî meni's-sâil) “Yâ Ömer! O soru soran zatın kim olduğunu biliyor musun?” dedi. (Kultü: Allâhu ve rasûlühû a'lem) “Allah ve Rasûlü daha iyi bilir” dedim.

قَالَ فَإِنَّهُ جِبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ

“O Cibrîl'di. Size dininizi öğretmeye gelmişti.” buyurdular Demek ki, Allah-u Teâlâ Cebrâil'i her zaman gönderiyordu. Ötekiler her zaman görmüyorlardı. Bu sefer, görülebileceği bir şekilde gönderdi. Şunu anlatmak istiyorum, muhterem kardeşlerim! Allah, bazı şeyleri insanların algılayabileceği şekillerde gösteriyor. Yani, bunu anlayasınız diye ayetlerden, hadislerden misaller getiriyorum.

Her gece, her gündüz bize sesleniyor:

“—Aman, ben sana şahitlik yapacağım. Hüsnü şehadette bulunmam için, aman benim içimde hayır işle... Gafil olma, cahil olma!” diyor.

Muhterem kardeşlerim, bu da benim size

söylemek istediğim en mühim işlerden birisidir. Bizim en büyük sermayemiz paramız pulumuz değildir, ömrümüzdür. En büyük sermayemiz zamanımızdır, vaktimizdir. Zamanımızı Allah'ın rızasına uygun değerlendirmemiz lâzım! Değerlendirmek ne demek? Boşa geçirmemek demek, bir değer kazandırmak demek. Ona çok dikkat etmemiz gerekiyor.

e. Zikirsiz Geçirilen Zamanlar

Bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

Cennete giren insanlar tabii mutlu olacaklar, tabii nimetlere gark olacaklar, tabii sonsuz zevklere-lezzetlere dalacaklar, sonsuz saadete mazhar olacaklar. Cennette korku yok, üzülmeye yok, mahzunluk yok, acı yok, elem yok, keder yok, üzüntü yok, sıkıntı yok; her türlü güzellikler var... Gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, kimsenin hatırına hayaline sığmayan her güzel şey cennette var... Gönlünün temenni ettiği her şey var...

Havada uçacak meyvalar... Melekler, huriler, gılmanlar, köşkler, saraylar, mücevherler... Yani, insanoğlunun bu dünyada değer verdiği, peşinde koştuğu her şeyin en güzeli orada... Onlara Allah tarafından ikram olarak verilecek. Neden? İnsan onlardan anlıyor, insan ruhu onlardan zevk alıyor diye. Allah onlara cennette en mutlu olmalarını sağlayacak her şeyi ihsan edecek.

Yalnız bir şeye hayıflanacaklar. Hay Allah diyecekler, hayıflanacaklar. Neye? Dünyadayken,

iyi değerlendirmedikleri zamana hayıflanacaklar. Zikirsiz geçirdikleri, ibadetsiz geçirdikleri zamana hayıflanacaklar.

Onun için, zaman bizim için çok onemlidir. Zaman bizim sermayemizdir, zaman bizim cenneti kazanmak için, gerekli işleri yapmamız için bir ortamdır. Zamanın kıymetini bilmeliyiz, zamanı boşa geirmemeliyiz; bir saniyemizi harcamamalıyız, bir saniyemizi telef etmemeliyiz. Bu da çok muhim bir şey...

Umumiyetle, zamanın kıymetini biz müslümanlar bilmiyoruz. Avrupalılar, Amerikanlar, başkaları bizden daha iyi biliyor, daha çok alışıyor. Biz bilmiyoruz.

“—Efendim, onlar dünyaya alışıyor.” Sen de ahirete alış!

Öyle kimseler var ki eski büyüklerimizden, selef-i salihnimiz diyoruz onlara biz. Yani, bize örnek olan büyük alimler... Büyük alimlerden bir tanesi var, ömründe hiç katı yiyecek yememiş, iğnememiş. Ne yapmış? Sulu yemeği iivermiş, yemek tamam; haydi ilmin başına, haydi kitabın başına...

Ben bazen bakıyorum yemek için harcadığımız zamana, çok vakitler harcanıyor. Öyle alimler var ki, yolda giderken okurmuş. Yolda geçen vaktini bile, ayakta böyle okuyarak gidiyor. Yolda geçen vaktini bile değerlendirirmiş.

Bir Ali Yakup hoca vardı. Çok sevdiğim için ben böyle vaazda onun adını anıyorum. Allah rahmet eylesin. Makamı ala olsun, sevabı çok olsun diye Allah cümle geçmişlerimize ve ona

rahmet eylesin... Âmîn deyin de, geçmişlerimiz istifade etsin. O anlatırdı:

“—Ben Mısır’da öğrencilik yapardım, kütüphanede çalışırdım. Bir bardağın içine su koyardım, iki-üç tane hurma atardım; akşama kadar o hurmalar suyun içinde biraz erirdi, akşam onu içerdim. Gene bardağa su doldururdum, içine birkaç tane hurma atardım, sabaha kadar gene çalışırdım. Okurdum, yazardım, sabahleyin onu içerdim, işime giderdim. Öğle yemeği yok, böyle geçerdi vakit diyor

Yani, yemek yemeye bile zaman harcamamayı düşünmüşler, ömürlerini böyle en güzel şekilde değerlendirmeğe gayret etmişler. Biz de onlar kadar yapamasak bile, zamanımızın kıymetini bilelim, zamanımızı Allah yolunda geçirelim.

Zaman nasıl değerlenir? Hayırlı bir faaliyet yaparsın, Allah yolunda bir iş yaparsın, tamam. Yani, cami yapılacak. Tamam. Tuğla taşarsın, tuğlayı üstüne koyarsın, harç kararsın, çalışırsın, terlersin, tamam. Allah yolunda geçiyor. Sevap veyahut ilim yolunda geçer. Gelirsin camide ilim okursun, evinde kitap okursun. Veyahut, işte hocayla anlaşırınsınız, tecvid okutur, Kur’an öğretir, tefsir okur, hadis okur, vaaz dinlersin, ve sâire.. İlimle geçer. E, ona imkân yok?..

O zaman zikirle geçer. Zikir de çok sevaplı Hatta, en sevaplı ibadetlerdendir zikir. Biliyorsunuz, her iyiliğe Allah bir mükafat veriyor ama; fazla mükafat veriyor. Tam karşılığını vermiyor; bire on veriyor, bire yetmiş veriyor, bire yedi yüz veriyor, bi-gayri hisâb veriyor, çok veriyor.

Meselâ:

إِنَّمَا يُوفَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

(الزمر: ١٠)

(*Innemâ yüveffe's-sâbirûne ecrahüm bi-gayri hisâb.*) “Sabredenlere ecirleri hesaba sığmayacak kadar çok verilir.” (Zümer, 39/10) diye müjde vardır Kur'an-ı Kerim'de...

أَرْبَعٌ مُّسَبِّعَاتٌ نَّفَقْتُكَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

(*Erbaun müsebbiätün: Nafakatüke fî sebîli'llâh biseb'i mietin*)⁷ Allah yoluna sarf ettiğin paralar, bire yedi yüzdür. Cihada, hacca, umreye, Allah yoluna sarf ettiğin paralar, bire yedi yüzdür. Bak, ona bire yedi yüz veriyor. Zikrettiğin zaman zikrullah mükâfat nedir? Bire yetmiş bindir.

Onun için, meselâ yolda geliyorsun; dilin zikrullah ile meşgul olacak!

Bugün bir hacı kardeşimiz diyor ki:

“—Ben her sabah torunumu alırım, bir saat yürürüm. Sıhhat kazandım. Ağrım geçti, romatizmam geçti, kilom azaldı, iyi duruma geldim.” diyor.

Tamam, şimdi bu bir saat yürüyor, ömründen bir saat gidiyor. Ne yapacak? Hem yürüyecek,

⁷ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.374, no:1509; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1319, no:43454; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s.215, no:3081.

hem *Allah* diyecek. Hem yürüyecek, hem *Lâ ilâhe illa'llâh* diyecek ki, zamanı sevaplı geçsin.

Bakın, bu hususta da bir hadis-i şerif okuyuverim:⁸

لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِائَةَ مَرَّةٍ إِلَّا
بَعَثَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَجْهَهُ كَالْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ
وَلَمْ يُرْفَعْ لِأَحَدٍ يَوْمَئِذٍ عَمَلٌ أَفْضَلُ مِنْ عَمَلِهِ إِلَّا
مَنْ قَالَ مِثْلَ قَوْلِهِ أَوْ زَادَ

(طب . عن أبي الدرداء)

RE. 365/12 (*Leyse min abdin yekülü lâ ilâhe illa'llâhu miete merreh, illâ beasehu'llâhu yevme'l-kıyâmeti ve vechühû ke'l-kameri leylete'l-bedri, ve lem yürfa' li-ehadin yevmeizin amelü efdalü min amelihî, illâ men kâle misle kavlihî ev zâd.*)

Ebu'd Derda RA'dan, Taberânî rivayet etmiş bu hadis-i şerifi. Burada da gene bir müjde var sizlere ve bizlere... Buyuruyor ki, Peygamber Efendimiz:

(*Leyse min abdin yekülü lâ ilâhe illa'llâhu miete merreh*) “Günde yüz defa *Lâ ilâhe illa'llâh* diyen hiç bir kul yoktur ki, (*illâ beasehu'llâhu yevme'l-kıyâmeti ve vechühû*

⁸ Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.II, s.103, no:994; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.8, no:6021; Ebü'd-Derdâ RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.56, no:179; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.96, no:16830; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.312, no:19502, 20628.

ke'l-kameri leylete'lbedri) kıyamet gününde Allah onu, yüzü dolunay gibi pırıl pırıl olarak ba'seder, diriltir."

Günde yüz defa *Lâ ilâhe illa'llah* diyen kimse, ba'su bade'l-mevt'te, ölümden sonra dirilme zamanında; hani kabirden kalkacak, mahşer yerine gidecek ya insanlar, o zaman; ayın on dördünde, gökyüzünde ayın yusuvarlak pırıl pırıl olduğu gibi bir yüzle kabrinden kalkar. Mahşer yerine ay yüzlü olarak gider. Yüzü pırıl pırıl, dolunay gibi parlamaya gider.

(Ve lem yürfa' li-ehadin yevmeizin amelü efdalü min amelihî) "Allah'ın divanına o gün, onun bu sevaplı işinden daha büyük bir sevap, götürülmez. Allah'ın huzuruna götürülen amellerin içinde, ondan daha sevaplı bir amel yok... *(İllâ men kâle misle kavlihî ev zâd)* Ancak onun söylediği gibi söylerse veyahut daha fazla söylerse, onun sevabı var."

Demek ki, *Lâ ilâhe illa'llah* demeyi Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor. İşaret buyuruyor. Hiç olmazsa günde yüz defa *Lâ ilâhe illa'llah* diyeceğiz ki, "Yüzümüz dolunay gibi pırıl pırıl parlamaya mahşer yerine varalım! Allah'ın sevdiği bir kul olarak, nurlu bir kul olarak, mahşer yerine varalım! Çok büyük sevaplar bulalım!" diye.

İnsan yolda yürürken, o alimin yaptığı gibi kitabı alıp yürüyebilir ama, o biraz zor... Yürürken kitap okumak kolay bir şey değil... Ama, yürürken zikretmek kolaydır. *Allah* demek, *Lâ ilâhe illa'llah* demek, *Sübhâna'llah* demek,

Salât u selâm getirmek... Bunların hepsi zikrin çeşitleridir, hepsi çok sevaptır. Onun için, bunu da söylemiş oldum.

Ben şimdi Broadmeadovvs Camii'nde vaaz edeceğim diye terledim, telaşlandım. Bu kardeşlerime hayırlı bir şeyler söyleyeyim de, ömürleri boyunca istifade etsinler diye, onları seçmeğe çalıştım. Onun için, benim sözlerim banda da alınıyor, elhamdü lillâh... Siz de aklınızın bandına alın da, inşaallah bu zikirleri de yapın! Gecenin, gündüzün size nidasını unutmayın! Rasûlüllah'ın, Havz-ı Kevser'i başında sizi beklediğini unutmayın! Böyle güzel işleri yapmağa devam edin!

f. Müslümanı Sevindirmek

Gelelim bir başka hadis-i şerife... Tabii, aslında herhalde bir yerde kesmemiz lâzım. Ne kadar oldu bilmiyorum konuşma, bir saat oldu mu? Olduysa, hemen keseyim.

Muhterem kardeşlerim! Peygamber SAS Efendimiz uzun konuşmazdı. İnsanların hoşlanacağı kadar konuşurdu, ondan sonra bırakırdı. Bir tane hadis daha okuyayım da, oradan kesiverelim:⁹

إِنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى إِدْخَالَ السُّرُورِ
عَلَى الْمُسْلِمِ أَوْ أَنْ تَفْرَجَ عَنْهُ غَمًّا أَوْ تَقْضِيَ عَنْهُ

⁹ Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.239, no:684; Ebû Şerik Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.432, no:16414; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.26, no:24199.

دِينًا أَوْ تَطْعِمَهُ مِنْ جُوعٍ

(ابن المبارك عن أبي شريك مرسلًا)

RE. 448/3 (*Min ehabbi'l-a'mâli ila'llâhi teâlâ: İdhalü's-surûri ale'l-müslimi, ev en tüferricu anhü gammen, ev takdıye anhü deynen, ev tut'imehû min cûin*)

Abdullah ibni'l-Mübarek Hazretleri'nden rivayet edilmiş bu hadis-i şerif, mürsel olarak. Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifinde buyuruyor ki:

(*Min ehabbi'l-a'mâli ila'llâhi teâlâ*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne en sevgili, en sevimli olan ibadetlerden birisi de şudur. Allah'ın en çok sevdiği... Tabii, namaz kılanı seviyor, oruç tutanı seviyor, hacca gideni seviyor. Kur'an okuyanı seviyor... Allah'ın en sevdiği işlerden birisi de nedir? Yapılan işlerin en sevimlilerinden birisi: (*İdhalü's-surûri ale'l-müslimi*) Müslümanın gönlünü sevindirmek, hoş etmek; müslüman kardeşin gönlüne sevinç sokmak, kalbini hoş etmek, onu memnun etmek, sevindirmektir.”

(*Ev en tüferricu anhü gammen*) “Yahut, onun bir gamını, kederini ondan uzaklaştırmak.” Nasıl uzaklaştırırsın, bir kardeşinin gamı, kederi varsa? Tabii düşüneceksin. Gamın cinsine göre değişir. Bu kardeşim gamlı, kederli. Neden kederli? Parası yok da ondan...

“—Al sana para; işini gör, sonra ödersin!”

Bunun gibi çeşitli sebepleri olabilir.

(*Ev takdıye anhu deynen*) “Yahut, ona borcunu

ödeyivermek.

(*Ev tüt'imehû min cûin*) Yahut açsa, “Gel bizim evde beraber akşam yemeği yiyelim!” diyerek; yemek yedirtmektir.” diyor.

Bunların hepsi hangi kapıya çıkıyor? Allah'ın en sevdiği işler, sıralanan işler, hepsi nereye çıkıyor? Bir müslüman kardeşin gönlünü hoş etmek... Oraya gidiyor hepsi. Borcunu ödeyivereceksin.

Meselâ, eski zamanda büyük bir alim bir şehre gelmiş. Orada bir talebesi varmış, alim bir kimseymiş, takvâ ehli bir insanmış.

Ona misâfir olacak, niyeti o; zengin adam ama, ziyaret edecek talebesini... Onunla ahbaplığı olduğundan sormuş:

“—Yahu!” demiş, “Falanca diye bir şahıs vardı burada, nerede?” demiş.

Demişler ki:

“—Hapiste, hapse tıkıldı.”

“—Niye hapse tıkıldı? Bir suç mu işledi, bir kabahat mi işledi?”

“—Yok... İyi insan, takvâ ehli insan, kabahati yok ama; birisine borcu vardı, borcunu ödeyemedi zavallıcık. Borcunu ödeyemediği için alacaklısı bastırdı, hapse tıktılar.”

“—Yaa, öyle mi? Yâni, kusuru yok ama fakirliğinden, borcunu ödeyemediğinden hapiste... Kime borcu var?”

“—Falanca şahsa...”

O talebesinin borcunu ödemiş, şu kadar dinar neyse, parasını vermiş. Hiç görünmeden gitmiş oradan... Neden? “Mahcup olur talebem! Borcunu ödediğim için ezilir, büzülür.” diye.

Hayrı kimin yaptığını bilmesin! Allah biliyor, kâfi değil mi? Kâfi... Allah biliyor diye borcunu ödedi, hapisten çıkarttı ama, görüşmeden kaçtı oradan, o şehirden... Adamcağızı üzüntüden kurtarmış oldu.

Veyahut, aç bir kimseyi doyurmak. Şimdi burada, açlık yok elhamdü lillâh! Çünkü kıtlık yok; ekmek bol, et ekmekten daha bol... Her şey var; kebab istersen kebab, başka çeşit istersen başka çeşit. Her şey var ama, bana Kuzey Irak’tan bazı kimseler geldi, diyorlar ki:

“—Hocam, bizim evlerimizde öğleyin yemek yiyenlerimiz akşam yemiyor; ancak öğleyin yemeyenlerimiz akşam yiyor. Yani, evin hanımı öğleyin, evin beyi akşam geldiği zaman yiyor. Günde bir öğün yiyoruz. Maaşlarımız ay sonuna kadar kat’iyyen yetmiyor. En yüksek maaşımızın bile, on günlük yiyeceğe yetiyor; yirmi gün açız. Bir sene de et yemeyen insan oluyor.” diyor.

Yani, her tarafı burası gibi sanmayın! Yirminci Yüzyıl’da bazı yerlerde çok mahrumîyetler var: Makedonya, Yugoslavya, Bosna, Çeçenistan...

Özbekistan’dan bir misal vereyim:

Devlet başkanının yanında, yüksek dereceli bir memur, bizim ihvanımızdan. Kardeşimiz, ihvanımız oldu. Ama dürüst, rüşvet almayan, hırsızlık yapmayan dürüst bir insan... Bizim arkadaşı-

mızın evine gelmiş. Oraya gönderdiğimiz arkadaşımızın evine... Orada konuşmuşlar, giderken bayılmış.

Arkadaş hastaneye götürmüş, muayene ettirmiş. “Açlıktan bayılmış.” demişler. Yani şu bizim beyaz ekmeği bulamıyorlarmış. Sabahleyin iki tane ceviz yemiş. O da akşama kadar yetmiyor, iki cevizle karın doymuyor; şekeri mi düştü, tansiyonu mu düştü, ne olduysa? Pat diye düşmüş, bayılmış.

Bu durum, Peygamber Efendimiz’in zamanında da böyleydi. Öyle açlık vardı ki, bazen bir hurmayı alırlardı. Birisi ağzına alırdı biraz emerdi, tat alıyor, şeker alıyor biraz. Ondan sonra ötekisi alır, ötekisi emerdi... Başkasının ağzından çıkan yenir mi? Ne yapsın, bir hurmayı bile bir kişi yutamıyor; böyle ağızdan ağıza değişirlerdi.

İmam-i Gazali anlatıyor: Birisi bir hayvan kesmiş. Başını bir fakir aileye göndermiş. Alın bunu, derisini yüzün, ateşte pişirin- ütöleyin. İşte dilini yiyin, yanağını yiyin, neyse işte baş eti... Şimdi, adam almış eti, çoluk-çocuk evde aç ama; filanca kardeşim daha üç-dört gündür aç diye tanıdığı bir başka arkadaşı varmış, ona göndermiş hayvan kafasını... O da almış, çocukları birkaç gündür aç ama; onun da tanıdığı başka bir aile varmış, o da ona göndermiş... O da ötekisine göndermiş... O da ötekisine... Yani hepsi, kendisinden daha muhtaç olan kardeşine gönderiyor.

Altıncısından sonra, altıncısı da, eline bir kafa geldi ama; benden daha muhtaç filanca kardeşim diye birinci adama göndermiş. Kellenin birinci adamdan geldiğini bilmiyor tabii... İmam-i Gazali anlatıyor böyle bir olayı. Yedi ev dolaştıktan sonra, tekrar birinci eve gelmiş, artık orada yenmiş.

Ama, Bakın İslâm kardeşliğinin güzelliğine ki, kendisi muhtaç olduğu halde, kardeşine veriyor, sevap alıyor. O ötekisine veriyor, sevap alıyor. o ötekisine veriyor sevap alıyor... Yine birinci evde yeniliyor et ama, altı aile sevap kazanmış oluyor. Yedi aile sevap kazanmış oluyor filan..

Böyle açlıklar çok olmuş eski devirlerde, Peygamber Efendimiz'in zamanında. Şu anda da dünyanın bazı yerlerinde var. Afrika'da biliyorsunuz, bazı insanlar açlıktan ölüyor. Çocuklar, hayvanlar kuraklıktan, açlıktan ölüyorlar. Tabii, o zaman da öyleydi. Onun için, Efendimiz sevindirmenin çeşitlerini sayarken: "Ya bir gamını, kederini giderirsin, ya borcunu ödersin, ya da açsa doyurursun!" diyor.

Bir gün Peygamber Efendimiz SAS evde yiyecek bulamadı da çıktı. Bu da Ebû Eyyub el-Ensari Efendimiz'in rivayet ettiği bir hadis-i şeriftir. Neden? Aç kalınca, insanı uyku tutmaz. Karnı aç oldu mu, uyuyamaz insan...

Evinden karanlıkta çıktı yürüyor. Bir karaltıyla karşılaştı. Elektrik yok, kandil yok, böyle karanlıkta yürürken; birisiyle karşılaştı. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimizmiş.

"—Selâmün aleyküm!"

“–Ve aleyküm selâm...”

“–Yâ Ebâ Bekir. Gecenin bu vaktinde ne arıyorsun dışarıda?

Dedi ki,

“–Ya Rasûlallah. Evde yiyecek bir şey yoktu da, karnım zil çalıyordu da; onun için işte dışarıya çıktım. Biraz avutayım midemi diye.”

“–Pekiyi...” dedi, beraber yürümeğe başladılar. Biraz sonra iri bir karaltıyla karşılaştılar.

“–Kim o?..”

“–Ömer, yâ Rasûlallah!”

“–Ya Ömer! Gecenin bu vaktinde ne arıyorsun sokakta?”

“–Karnım aç da, yâ Rasûlallah! Evde yiyecek bir şey yoktu da, dışarıya çıktım. Biraz yürürsem avunur midemin sancısı diye düşündüm.” dedi.

Beraber üç kişi oldular.

Bakın. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz fakir insan değildi ama, para tutmuyordu yanında; Allah yolunda veriyordu. Peygamber Efendimiz de, gündüz gelen malı-parayı akşama bırakmazdı, dağıtırdı. Avuç avuç dağıtırdı. Gece gelirse, sabaha bırakmazdı. Sabah gelirse akşama bırakmazdı; Ne gelirse dağıtırdı. Ayırса ayırabilirdi, depo etse depo edebilirdi ama;

(*Yevmün cedîd, rızkun cedîd*) Her gün Allah rızkı veriyor diye olanı dağıtırdı. Çünkü çevresindeki insanlar çok fakirdi, günlerce aç duran insanlar vardı. Nihayet üçü birden geceleyin kalktılar, Ebû Eyyub el-Ensari Hazretleri'nin kapısını çaldılar: Tak, tak, tak ki, Ebû Eyyub el-Ensari.

Onun evi, Peygamber Efendimiz'in şimdiki türbesinin kible tarafında, çok yakında idi. Yıktılar şimdi Suudlular orayı. Söyle sol ileride, yani on metre kadar solda diyebiliriz; orada idi. Kapısını çaldılar.

Kapıyı açtı, onları görünce Ebû Eyyub el-Ensari: “—Buyurun yâ Rasûlallah!” dedi, çok sevindi.

Ebû Bekr-i Sıddîk, Ömerü'l-Faruk, Peygamber-i Zışanımız içeriye girdiler. Hemen onlara bir hurma dalı getirdi.

Izk deniliyor. Böyle üstünde hurmalar olan, yarısı olmuş, yarısı olmamış hurma; çok güzel, çok makbuldür. Hurma böyle ucundan yumuşamağa başlar, orası ballanır, tatlı. Öbür tarafı da kıtır kıtır olur. O ballı tarafıyla, tatlanmış tarafıyla, daha henüz yumuşamamış tarafı çok güzel olur, tatlı olur yani. O olmamış tarafı biraz buruk olur. Öbür tarafı tatlı olur, katık olur birbirine... Hemen öyle bir dal getirdi:

“—Buyurun, bundan aladurun ya Rasûlallah!” dedi.

Oturdular, o hurmadan atıştırmağa başladılar. Arka tarafa gitti hemen bir oğlak kesti, pişirdi, getirdi. Peygamber SAS Efendimiz'in ve arkadaşlarının önüne koydu da, Peygamber Efendimiz merhametinden dedi ki:

“—Yâ Ebû Eyyûb. Bundan bir tabak da Fatıma'nın evine göndersene... Biliyorum ki, günlerdir böyle yemek yemedi kızım Fatıma!” dedi.

Onun için, o zamanlar açlık çoktu. Biz genel mânâsıyla anlayacak olursak, “Müslüman kar-

deşimizi sevindirecek işler yapmak çok sevaplıdır.” diye bir sonuç çıkartabiliriz. Birbirinizi sevindirin, birbirinizin gönlünü alın, birbirinizin kalbini yapın, birbirinizin gönlünü hoş etmeğe çalışın! Çünkü, çok sevaptır.

Gönül yapmak, Kbe bina etmek gibi sevaptır. Gönül yıkmak, Kbe’ye hücum edip, Kbe’yi yıkmak gibi günahtır. Çünkü insanın gnl, mü’minin gnl, Allah indinde Kbe’den daha hrmetlidir. Peygamber Efendimiz Kbe-i Müşerrefe’ye dönmüş, hitaben diyor ki:

“—Yâ Kbe! Ne kadar güzelsin, ne kadar mbareksin, ne kadar hrmetlisin amma; Allah’a yemin olsun ki, mü’minin kalbi, Allah indinde senden daha hrmetlidir.” diyor.

Mü’minin kalbini kırmayacaksın! Fakir de olsa, mü’minin kalbini kırmayacaksın! Kalp yıkmayacaksın, gönül yıkmayacaksın; insanları sevindirmeğe çalışacaksın, gönül almağa çalışacaksın! Hediye vereceksin, derdini, gamını, kederini gidermeğe çalışacaksın! Asa doyuracaksın, ıplaksa giydireceksin! Yardıma ihtiyacı varsa, yardım edeceksin! Yerine göre o, yerine göre bu...

Müzdelife”den Mina’ya geliyorduk, gündüz. Nasıl hararet, nasıl sıcak, yollar nasıl tıklalı, araba adım adım gidiyor. Motorlar homur homur çalışıyor, hararet yüzümüzü yakıyor böyle... Otobüsün kapıları filan açık, dışarıdan da sıcak geliyor zaten; nde oturuyoruz. İhvanımızdan bir tanesi, Allah razı olsun, kapıdan geldi, “Es-selm aleyküm!” dedi, hemen otobüse atladı.

Zaten otobüs gitmiyor, duruyor.

“—Su ister misiniz?” dedi, şakır şakır bardağa su doldurdu, Hocamız Rahmetu’llâhi Aleyh’e ikram etti, bana ikram etti.

İşte orada bir avuç altın versen, o kadar makbule geçmezdi. Yâni orada, tam böyle sevabı kazandı. Çünkü, kurumuşuz sıcaktan... Otobüsten de inemiyoruz, çadırın yerini kaybederiz, bulamayız diye. Otobüste de soğutucu yok, buzdolabı yok ki, hemen gidelim oradan su alalım.

O zamanlar biraz daha zordu işler. Şimdi artık satıcılar dağın tepelerine bile her şeyi götürüyorlar. Sevr Dağı’na tırmandık da, bir buçuk saatte tırmandık, şu Sevr Dağı’nın tepesine... Yukarıda kahve içtik, çay içtik, meşrubat içtik. Oraya sırtında çıkarıyor bedeviler. Biz kendimizi zor çıkartıyoruz, o sırtında kasayla çıkıyor, orada satıyor. Helâl olsun yani, ne kadar istese, insan severek veriyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Gönül yapmak çok sevaptır. Birbirinizin gönlünü almağa, yapmağa çalışın! Birbirinizi sevin, Allah da sizi sevsin!

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi sevdiği kullarından eylesin... Sevdiği amelleri işlemeğe muvaffak eylesin... Sevdiği yollarda eylesin... Peygamber Efendimiz’in sünnet-i seniyyesinden ayırmasın... Ahirette cennete giderken, Havz-ı Kevseri başında Peygamber Efendimiz’e uğramayı, onun elinden kâseleri alıp Havz-ı Kevser’den nûş etmeyi nasib etsin... Peygamber Efendimiz’le beraber cennete girmeyi nasib eylesin...

Cemaliyle cümlemizi müşerref eylesin...

g. Tarikat Nedir?

İnecektim ama, bir kâğıt geldi. Tarikat'ın ne olduğunu açıklar mısınız diye soruyor bir kardeşimiz.

Muhterem kardeşlerim. Allah-u Teâlâ Hazretleri, Kur'an-ı Kerim'de buyuruyor ki:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا

(الشمس: ۱۰-۹)

(*Kad eflaha men zekkâhâ. Ve kad hâbe men dessâhâ.*) “Kim nefsinı terbiye ederse felâh bulur; etmezse mahvolur, perişan olur.” (Şems, 91/9-10)

Başka ayet-i kerimeler de var:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ

(الأعلى: ۱۵-۱۴)

(*Kad eflaha men tezekkâ. Ve zekere'sme rabbihi fesallâ*) “Doğrusu iman edip nefsinı tezkiye eden, Rabbinin adını anıp ona güzel kulluk eden felâha, kurtuluşa ermiştir.” (A'lâ, 87/14-15) buyruluyor.

Şimdi, bizim vücudumuz var. İşte elimiz, ayaklarımız, gözümüz, kulağımız, etimiz, kemiğimiz, iliğimiz, sinirimiz, dış yapımız var... Bir de ruhumuz var. Biliyoruz ki ruh ebedidir. Yani ölmez, insanın ruhunu biliyoruz. Bilmiyoruz ama,

olduğunu biliyoruz. Çünkü, ruhun ne olduğunu bilmek kolay bir şey değil.

Bir de nefsi var insanın, nefsi emmâresi var. Nefsi emmâre nedir? İnsanın nefsi, insanın içinde insana kötü şeyleri emreden bir latife, bir varlık... Ruh gibi tarifi zor olan bir şey...

İnsanın içinde, insanın nefsi emmâresi:

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي

(يوسف: ٥٣)

(*Inne'n-nefse leemmâretün bi's-sûi illâ mâ rahime rabbî*) [Çünkü nefis aşırı derecede kötülüğü emreder. Ancak Rabbimin merhamet edip esirgediği müstesnadır.] (Yusuf, 12/53)

Nefis insana böyle günahlı şeyleri emreder. Yani zevk u sefayı, şehavat-ı nefsanîyeyi telkin eder. Bunu yap, şunu yap diye ister, böyle olmadık şeyleri ister. İnsan nefsinin hevâ ve hevesâtına uyarsa, şehevât-ı nefsanîyesine uyarsa, helâk olur. Günahlara dalar, dünyası, ahireti mahvolur. Dünyada hapisleri, zindanları boylar. Parası pulu gider, rezil rüsvâ olur. Ahirette de cehenneme gider, yanar, azap çeker; mü'min olsa bile.

Bu nefsi ne yapmak lâzım? Terbiye etmek lâzım, İslah etmek lâzım, yola getirmek lâzım. Buna ne deniliyor? Tezkiye-i nefis. Nefsi temizlemek deniliyor. Pis huylarını ondan almak... Buna güzel huyları öğretip, iyi bir nefis, nefs-i mutmainne haline getirmek gerekiyor.

Nefs-i mutmainne nedir? Olgun, durgun, vakarlı, ölçülü, dengeli, öyle kötülükleri emretmeyen; ibadeti isteyerek yapan nefis, Allah yolunda isteyerek çalışan nefis demek...

Meselâ, sen geceleyin teheccüd namazına kalkmağa zorlanıyorsun ama; mü'min-i kâmil geceleyin teheccüd namazına kalkmaktan öyle zevk alıyor ki, zevkle kalkıyor, zevkle namaz kılıyor. Orucu zevkle tutuyor, hayrı hasenatı zevkle yapıyor, Allah yoluna malını zevkle veriyor, Allah yoluna canını zevkle veriyor. Bu, neden oluyor? Nefsi terbiye olduğu için oluyor. Terbiye etmek, nefsi tezkiye etmek...

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا. وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا

(الشَّمْسُ: ١٠-٩)

(*Kad eflaha men zekkâhâ. Ve kad hâbe men dessâhâ.*) “Kim nefisini terbiye ederse felâh bulur. Nefisini terbiye etmeyen, tezkiye etmeyen, kötü huylarını nefsinde bırakan; o kötü huylarına tabi olan da helâk olur. Çok ceza çeker. Dünyada, ahirette hüsranda olur.” (Şems, 91/9-10) diye ayet-i kerime bildiriyor, Kur'an-ı Kerim bildiriyor.

İşte, bu nefsi terbiye etmek gerektiği için, çalışma yapmak lâzım. Hangi yollarla bir nefis terbiye olur? Söyle soralım:

“—Yabani bir atı terbiye etmek için, (stad) mı diyorsunuz siz?”

Stud yazıyor. Stadlarda, İrfan beyin evinin

karşısında vardı. oralarda bir yerde terbiye ediyorlar. Polisler atlarını terbiye ediyor. Kalabalığa karşı ne yapacak, nasıl yan verecek, nasıl söyle kalabalığı ittirecek arkasıyla filan... Bu bir terbiye...

Köpekleri terbiye ediyorlar. Köpek nasıl terbiye olunur? Gel deyince gelecek, git deyince gidecek.

Bir arkadaş anlatıyor: Köpeği varmış evde; polisten satın aldığı köpek, terbiyeli köpek... Eve memur gelmiş. Su saatine, elektrik saatine bakacak; imzayı atacak, parayı oradan mı alıyor, makbuzu mu veriyor neyse? Eve doğru hello diye bağırarak gelmiş. Köpek orada... Köpek de yanında tin, tin dolaşıyormuş.

O da, köpek de yürümüş. Seslenmiş, evde kimse yok, arkadaş evde değil... Arazi geniş. Evde kimse olmayınca, barakaya bakmış. Barakada alet-edevat var... Köpek de tin, tin yanında... Kocaman köpek, kazık kadar köpek, bir şey yapmıyor. Adamla beraber barakaya gitmişler. Adam barakada kimse yok diye, beğendiği bir aleti almış. Para edecek bir aleti çalacak götürülecek. Aleti almış giderken, köpek bir yakalamış kolunu... Yani, hırsızlık anında yakalamış. Neden? Terbiyeli köpek, polis köpeği...

Adam çekmek istedi mi, dişini sıkıyormuş. Kıpırdamadığı zaman gevşetiyormuş. Gevşetti, herhalde bırakacak galiba derken; çekmek istediği zaman, gene sıkıyormuş. Bırakmıyormuş

hayvan. Yani öldürmüyor da, bırakmıyor da; öyle tutuyor. Acımasın diye gevşetiyor ağzını ama elini çekmek istediği zaman; dişleriyle acıtıyor, sıkıyor, kıpırdama diyor yani. Kıpırdama, eller yukarı diyor. Eller yukarı değil, elini ağızından çekme diyor yani; öyle bekletmiş o adamı... Elinde çaldığı parça, böyle beklettirmiş.

Neden sonra arkadaş gelmiş. Adam kan ter içinde:

“—Seni mahkemeye vereceğim. Mahkemede süründüreceğim!” bilmem ne, bilmem ne, başlamış arkadaşına bağırmağa...

Arkadaş da demiş ki:

“—Yok, hiç boşuna çırpınma, senin buraya gelmeğe hakkın yoktu; evin burasına gelmeğe senin hakkın yoktu. Sen, evde kimse yok diye buraya geldin, Hırsızlık yapmağa kalktın. Köpek terbiyeli, seni yakaladı. Sen orada saate bakıp, oradan gidecektin. İçeriye gelmen, senin kötülüğünü gösteriyor. Ben de seni hırsızlık yaptı diye şikâyet edeceğim!” deyince, ses çıkartmamış, bileğini oğuştura oğuştura gitmiş. Bir daha da oraya direkt gelmemiş, o köpeğin olduğu yere...

Ne demek istiyorum? Köpek bile terbiye oluyor. At terbiye oluyor, kuş terbiye oluyor. Eşref-i mahlûkat olan insan terbiye olmaz mı? Olur. Nasıl olacak? Metodu var... Metod nedir? Tarikat'tir. İnsanın insan-ı kâmil olmasının metoduna ne derler?

Tarikat derler.

Tarikat biraz kötü bir şey galiba? Yani, herkes böyle aleyhinde gazetelerde yazıyorlar filan.. Hu çeken adamlar, tesbihli adamlar, böyle uzun sakallı, çatık kaşlı filan.

Hayır! Tarikat, Yunus'u eğiten metod... Tarikat, Mevlânâ'yı eğiten metod... Mevlânâ'yı seviyor musun? Yunus'u beğeniyor musun? Beğeniyorum. Neden? Çok ahlâklı, çok olgun bir insan. İşte onu olgun insan yapan metod, o tarikat...

İnsan nasıl olur da insan-ı kâmil olur? Nasıl olur da kötü huylarını bırakır? Nasıl olur da nefsini ıslah eder, terbiye eder, tezkiye eder?

Bu bir ilimdir. İşte bu ilme tarikat ilmi derler, tasavvuf ilmi derler. Bu yoldan geçerse bir insan, nefsini terbiye ederse, cennetlik olur. Nefsini terbiye etmezse, dünyada ahirette, ayet-i kerimenin bildirdiği gibi rezil rüsvâ olur.

Bu terbiyeden, bizim eski büyüklerimizin hepsi geçmiştir. Yüzde doksanı geçmiştir. Tabii, geçmeyen de ham kalmıştır. Geçen Mevlâsını bulmuştur, erenlerden, evliyadan olmuştur. Asırlarca nâmı hürmetle yad edilmiştir, sözleri baş tacı edilmiştir, sevgisi gönüllerde yer tutmuştur.

Allah-u Teâlâ Hazretleri, bizleri o güzel terbiyeyi alanlardan eylesin... İnsan-ı kâmil olanlardan eylesin... Tam müttakî müslümanlardan, muhsin müslümanlardan olmaya muvaffak eylesin...

*Bi-hürmeti habîbihî muhammedeni'l-mustafâ,
ve bi-hürmeti esrari sûreti'l-fâtihah...*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

29. 12. 1995 Broadmeadows Camii

Melbourne-Australia.

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

